

Мелеш К.А. ,
*студентка 6 курсу 1 групи фінансово-
правового факультету НЮУ ім. Ярослава
Мудрого*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ

Анотація. У тезах розглянута природа злочинності неповнолітніх. Встановлена сучасна тенденція її розвитку.

Ключові слова: злочинності неповнолітніх, рівень злочинності, судова статистика.

Анотація: у тезах розглянута злочинність неповнолітніх. Визначена сучасна тенденція її розвитку.

Аннотация. В тезах рассмотрена преступность несовершеннолетних. Определена современная тенденция её развития.

Ключевые слова: преступность несовершеннолетних, уровень преступности, судебная статистика.

Summary: Intheses examined the nature of juvenile delinquency. Modern trend of its development is istadlshed.

Keywords: juvenile delinquency, crime level, judicial statistics

Розглядаючи таке явище як злочинність неповнолітніх, потрібно звертати увагу на її причини та умови, які впливають на особу, яка тільки починає формуватися та соціалізуватися.

Багато вчених, досліджуючи проблеми злочинів, що вчиняють діти, акцентують увагу на біопсихологічних факторах, які впливають на розвиток особистості. Такі висновки були зроблені на підставі багатьох кримінологічних досліджень, що були проведені в різні періоди часу.

Наприклад, у США розробляються і впроваджуються спеціальні профілактичні програми для дітей, що є в конфлікті з законом. До них належать наступні: створення асоціацій психічного здоров'я, програми змінення харчування, лікування алергій, розладів навчання у дітей, наркологічні програми тощо. У різних запобіжних програмах широко застосовуються психологічні засоби, серед яких слід виокремити індивідуальну і групову терапію, модифікацію поведінки, трансактивний аналіз, психотерапію і деякі інші. [1]

Що стосується нашої держави, то в Україні в останні 10 років прослідковується тенденція до зменшення частки неповнолітніх серед всіх виявлених осіб, що вчинили злочини.

Звернімося до звітів Генеральної прокуратури. Ми можемо знайти кількість кримінальних правопорушень, за якими провадження щодо неповнолітніх направлено до суду. У 2017 році це 6,643 провадження, на 2018 рік цей показник зменшився до 5,078 проваджень, а на 2019 рік вже становить 4,287 проваджень. [2]

Якщо проаналізувати дані судової статистики за останні роки на прикладі групи найчисельніших злочинів – злочинів проти власності, то можна побачити зменшення кількості засуджених неповнолітніх осіб. У 2017 році їх було 2453, у 2018 – 2269, у 2019 – 1936.

З кожним роком скорочується також і число неповнолітніх, яким було призначено покарання у виді позбавлення волі за злочини проти власності. Зокрема, за даними Державної судової адміністрації, їх кількість у 2017 році становить 306 осіб, у 2018 році показник зменшився до 203 осіб, у 2019 р. він скоротився до 231 особи. [3]

Б.М. Головкін зазначає, що в останні роки при здійсненні правосуддя щодо неповнолітніх правопорушників взято курс на гуманізацію покарання. За останні роки суди все частіше вдаються до практики звільнення неповнолітніх правопорушників від кримінальної відповідальності, призначають альтернативні позбавленню волі покарання, а також масово звільняють неповнолітніх від відбування покарання з випробуванням. [4]

Отже, в сучасних умовах рівень судимості неповнолітніх має тенденцію до зменшення. Однак, зараз не можна стверджувати, що рівень фактичної злочинності неповнолітніх реально зменшу-

ється, доводиться констатувати, що велика кількість їх кримінальних правопорушень є штучнолатентними.

Не слід забувати, що населення України, а також частка дітей в ньому, показують тенденцію до скорочення.

На наш погляд, було б доцільним провести на рівні держави анонімне анкетування школярів старших класів (так звані «самозвіти»), які б могли виявити частку «схованих» злочинів. Такі опитування практикуються в багатьох країнах світу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Шостко О. Ю. Біологічні та психологічні теорії пояснення злочинної поведінки неповнолітніх у США / О. Ю. Шостко // Теорія і практика правознавства – Вип. 1 (7) / 2015 - 14 с. - Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=tipp_2015_1_26

2. Статистична інформація про стан злочинності та результати прокурорсько-слідчої діяльності / Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування (2017-2019) // https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113281&libid=100820

3. Судова статистика. Звітність. Звіт про неповнолітніх засуджених 2017 – 2019). URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2019 (дата звернення 28.10.20)

4. Головкін Б.М. Злочинність неповнолітніх як суспільна проблема / Б.М. Головкін // Проблеми законності. - 2016. - Вип. 133. - С. 204-217. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_133_21.

5. Теоретичні та прикладні проблеми протидії організованій злочинності в європейських країнах : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / О. Ю. Шостко; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х., 2010. - 38 с. - укр.

Науковий керівник: д.ю.н., проф. О.Ю. Шостко